

VARIATIE AAN DE VECHT

De Overijsselse Vecht slingert over ruim zestig kilometer door een prachtig decor in het oosten van ons land. Deze regenrivier heeft soms een ietwat grillig karakter, maar ook een interessant visbestand. Eef van der Gronde (70) licht een tip van de sluier op tijdens een feedersessie nabij Dalfsen.

TEKST: JUSTIN BURGGAAF > FOTOGRAFIE: FRANK VAN DER BURG

Als we ons door de rijk begroeide velden naar de stek aan de Overijsselse Vecht begeven, zien we in de verte een kromme hengel. “Al na een kwartier ging het lopen”, zegt Eef opgewekt op het moment dat hij de derde grote brasem van de ochtend schept. “Omdat het soms wat langer duurt voordat er vis op de stek ligt, ben ik vandaag iets eerder begonnen. Op zo’n droomstart had ik echter niet gerekend.” Voordat de wedstrijdvisser uit Hattem zijn korf opnieuw vult, knipt hij eerst wat wormen fijn. “Met hele wormen verzadig je de vis te snel”, legt hij uit terwijl hij twee stukjes worm op de haak prikt. Zijn korf landt op een meter of twee uit de overkant van de ongeveer 50 meter brede rivier. “Precies onderaan het talud waar het ongeveer twee tot drie meter diep is. Dich-

ter bij de kant vissen heeft geen zin: daar staat te weinig water en te veel planten.”

LICHT MATERIAAL

Verder kun je in het rustieke Vechtdal volgens Eef niet zoveel fout doen. “De rivier is vanaf de Duitse grens tot Zwolle bijna overal even diep. Je vangt op elk traject wel vis.” Zwaar materiaal is vanwege de geringe breedte en diepte niet noodzakelijk. “Zelf gebruik ik een medium feederhengel van 3.90 meter met een korf van hooguit 50 gram. Op de molen zit een 10/00 gevlochten hoofdlijn met daaraan een zelfgemaakt elastiek voor de demping.” Ook qua onderlijnen hoeft Eef’s trukendoos niet open. “Een 60 cm lange haaklijn van 19/00 nylon is prima, superdunne lijnen zijn niet nodig. Daaraan komt een haak maat 8. Dat lijkt

misschien wat groot en grof, maar is voor de gulzige brasems en windes hier geen probleem”, doceert Eef – die een paar keer per maand actief is als VISmeester – geduldig.

GOUDEN GLOED

Dat de vis gretig is, blijkt al snel. Na vrijwel elke worp vouwt de soepele feedertop al binnen een paar minuten dubbel. De daders zijn stuk voor stuk kerngezonde, sterke en grote brasems. “Zie je die gouden gloed? Dat is kenmerkend voor de ‘platten’ van de Vecht. Dit zijn hele andere vissen dan we op de IJssel vangen”, zegt Eef als hij brasem nummer zoveel zijn net in dirigeert. Hoewel hij nu met de feeder vist, leent deze rivier zich volgens hem voor elke witvisteknik. “Je kunt hier ook prima met de vaste stok uit de voeten, want je hoeft niet ver weg te vissen. »

‘EEN VAN DE WINDES DIE IK VOOR HET PROJECT SWIMWAY VECHT VING WERD EEN PAAR DAGEN LATER HELEMAAL IN DUITSLAND GESIGNALEERD’

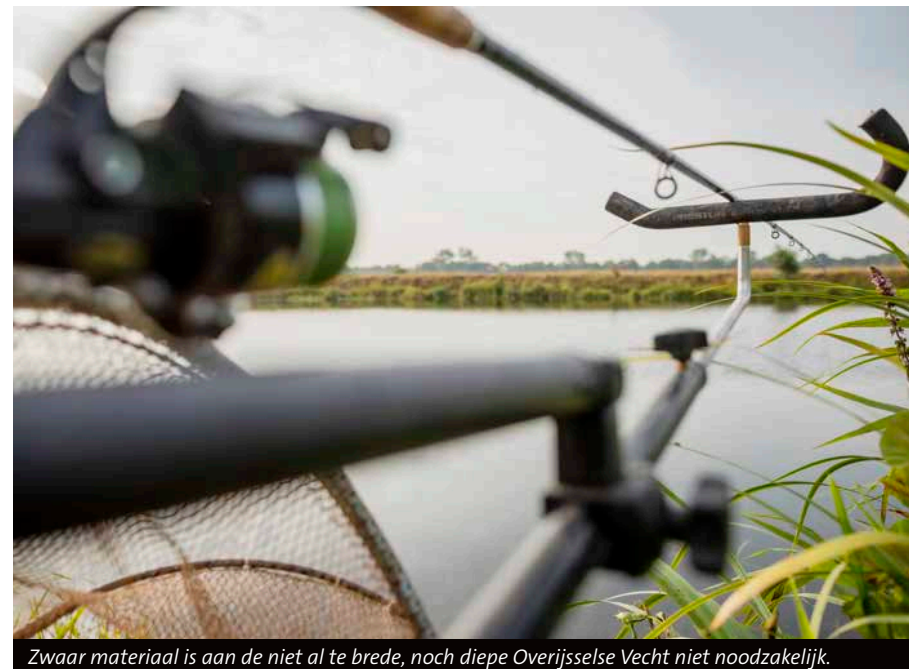
Aangezien mijn rug en nek helemaal versleten zijn omdat ik tot aan mijn pensionering heb gemetseld, heb ik het vaste stok vissen noodgedwongen op een lager pitje moeten zetten. Urenlang met een dertien meter lange hengel in mijn handen zitten, red ik helaas niet meer.”

STROMING = VIS

Van de bron in het Duitse Münsterland tot de monding bij Zwolle wordt de Overijsselse Vecht – een typische regenrivier – gevoed door verschillende Duitse en Nederlandse beken. Na een periode van mooi zomerweer lijkt het water vandaag helemaal stil te staan, maar schijn bedriegt. “Dat is maar goed ook”, zegt Eef. “Stroming betekent azende vis. En dit is natuurlijk niet de IJssel, dus als er maar een klein beetje beweging in het water zit is het al goed.” Op dagen dat de rivier iets harder stroomt, gaat hij soms juist nog wat lichter vissen. “Dan knoop ik er een 20-grams korf aan. Die schuift door de stroming een klein beetje over de bodem, wat vaak een aanbeet oplevert.” Deze sessie draait Eef soms een klein beetje lijn binnen om hetzelfde effect te creëren. “Zeker als een aanbeet niet doorzet, is dat vaak nét het zetje voor de vis om toch door te bijten.”

WINDE EN HOUTING

Als de feedertop na goed anderhalf uur vissen plotseling dubbel klapt, is het al snel duidelijk dat het ditmaal een ander kaliber vis betreft. Het zware bonken van de hengeltop en de daaropvolgende harde run naar rechts laten geen ruimte voor twijfel. “Winde, honderd procent zeker”, zegt Eef resoluut. Omdat we deze fotogenieke vis niet willen verspelen, loopt hij een klein stukje met de vis mee zodat die zich niet vastzwemt in de waterplanten. Even later schuift een kerngezonde winde in het net. “Dat is ook zo leuk aan de Vecht: je weet nooit wat er

Zwaar materiaal is aan de niet al te brede, noch diepe Overijsselse Vecht niet noodzakelijk.

‘Zijn de basics in orde, dan kun in het Vechtdal niet zoveel fout doen qua techniek’

Elastiek aan de hoofdlijn zorgt voor demping.

bovenkomt. Zo maak je naast grote voorns, mooie brasems en fraaie windes ook kans op houting. “Zeker in de koudere maanden vangen we die regelmatig. Een wat minder bekende vissoort, maar een geweldige en sterke sportvis.”

WINDETREK

Wordt het ‘s winters écht flink koud, dan kiest de fanatieke wedstrijdvisser doorgaans voor andere wateren in de regio. “Een deel van de vis op de Vecht trekt in de winter naar dieper water, richting Zwolle. Op de rivier blijft weliswaar genoeg vis hangen, maar ze zijn dan wel een stuk lastiger te lokaliseren.” De top tijd voor de Overijsselse Vecht is wat

Eef betreft het voorjaar. “Als de windetrek begint – soms al in februari, soms ook pas in maart – zijn er enorme aantallen windes te vangen, zeker in de buurt van stuwen.” Ook in de zomer kun je als witvisser aan de Vecht een prima dag beleven, zoals vandaag blijkt. “Augustus en september zijn eveneens erg goed. Dan begint de vis weer met het opbouwen van reserves voor de winter.”

HELDER EN TROEBEL

Als de zon in de loop van de ochtend steeds hoger klimt, neemt de frequentie van de aanbeten iets af. “Nu het water zo helder is, merk je dat fel licht de vis voorzigtiger

maakt.” Overigens kan het doorzicht per dag flink verschillen. “Een paar fikse zomerse buien en de Vecht verandert in een stromende, troebele rivier. Neem dus altijd verschillende formaten en gewichten voerkorven mee.” Zodra een wolkende passeert, gaat het inderdaad weer lopen en vangt Eef nog een serie mooie brasems. Na zo’n vier uur vissen is het tijd om de balans op te maken. Eef schat dat hij zo’n 40 kilo vis heeft gevangen. “Geen slechte score. Door de vele wedstrijden komt het er te weinig van, maar ik zou toch wat vaker deze kant op moeten rijden. Dankzij deze sessie weet ik weer waarom dit zulk prachtig viswater is.”

>>

>> **SWIMWAY VECHT**

De aanleg van stuwen in de Overijsselse Vecht had grote gevolgen voor diverse soorten trekvis. In het project Swimway Vecht onderzoekt Sportvisserij Nederland of de vistrappen die sinds de jaren '80 zijn aangelegd goed functioneren.

TEKST: HESSEL DE BOER

Tot aan het einde van de 19e eeuw stonden er nog geen stuwen in de Overijsselse Vecht en konden vissoorten zoals de Atlantische forel, paling en winde ongehinderd migreren tussen de monding en de bovenloop in Duitsland. De zes stuwen die daarna in het Nederlandse deel van deze regenrivier werden aangelegd, hebben deze vrije doortocht ernstig belemmerd. Bepaalde vissoorten konden hun voortplantings- en opgroei-gebieden niet meer bereiken en namen daardoor fors in aantal af. Om de vismigratie weer te bevorderen, zijn sinds de jaren '80 vistrappen aangelegd. Het project Swimway Vecht onderzoekt hoe deze functioneren.

WINDES TAGGEN

Dit voorjaar zijn 69 windes voorzien van een zender om te achterhalen of en hoe vissen gebruikmaken van de vistrap-

pen. De winde komt veel voor, is groot genoeg om een zender te dragen en migreert in het vroege voorjaar door de Vecht in het kader van de voortplantings-trek. De Vemco v13-transmitters zijn onder verdoving ingebracht in de buikholte van de windes en zenden eens in de ongeveer 90 seconden een uniek geluidssignaal uit. Dit signaal kan worden opgepikt door hydrofoons die op strategische plekken in en rondom de vistrappen zijn geplaatst. Zo kunnen de routes die de vissen door de Vecht zwemmen worden achterhaald.

RESULTATEN

De eerste resultaten van het onderzoek zijn inmiddels binnen. Bij het uitlezen van de hydrofoons bleken maar liefst 330.000 detecties opgeslagen. In onderstaande grafiek zijn het aantal gedetecteerde windes per stuwvak weergegeven. Uit

de bevindingen blijkt dat elke vistrap in het Nederlandse deel van de Vecht door windes is gepasseerd, wat positief is. Daarbij valt het wel op dat het aantal windes in stroomopwaartse richting geleidelijk afneemt. De meeste windes hebben de Vecht na de voortplantingstrek stroomafwaarts via de monding weer verlaten. Momenteel vindt nog gedetailleerder onderzoek plaats naar de routes die de windes hebben gevolgd.

VERVOLG

De transmitters hebben een levensduur van ongeveer 3,5 jaar zodat windes die volgend voorjaar terugkeren naar de Vecht om zich voort te planten ook weer kunnen worden gedetecteerd. Zo kunnen de zwemroutes van één winde in opeenvolgende jaren worden vergeleken. In 2020 en 2021 krijgen weer zo'n zestig windes een transmitter. Ook wordt geprobeerd om andere migrerende vissoorten zoals de Atlantische forel, kwab-

aal, paling en rivierprik te zenderen. Dit om nog beter in beeld te krijgen hoe de vistrappen functioneren en waar eventuele knelpunten zitten. Het einddoel is om in de toekomst doelgerichte maatregelen te kunnen nemen die de visstand in de Vecht verbeteren.

Sportvisserij Nederland werkt in Swimway Vecht samen met Sportvisserij Oost-Nederland, Waterschap Vechtstromen, Waterschap Drents Overijsselsche Delta én nog negen partners zoals Duitse sportvisserijorganisaties en waterbeheerders. Het project wordt mogelijk gemaakt dankzij diverse bijdragen van de samenwerkende partijen en door ondersteunende subsidie van Europese LIFE-gelden. Wil je op de hoogte blijven van dit project? Volg dan de 'Swimway Vecht' pagina op Facebook!

